

Anketa
»Naše skupnosti«

Mesto in vloga podpredsednikov ljudskih odborov

Anketa
»Naše skupnosti«

Miloš Minić, predsednik okrajnega ljudskega odbora, Beograd.

Odgovornost pred družbeno skupnostjo za delo ljudskega odbora in njegovih organov

(Uredništvo »Naše skupnosti« se je obrnilo na predsednika okrajnega ljudskega odbora Beograd Miloša Minića, da bi kot udeleženec v anketi o delu podpredsednikov okrajnih ljudskih odborov odgovoril na naši dve vprašanji.)

1. Katere posle opravljajo v okrajnem ljudskem odboru podpredsedniki in kakšni so odnosi med predsednikom in podpredsedniki?

Poglejte v zakonu in statutu ljudskega odbora določbe, ki govornijo o pravicah in dolžnostih predsednika ljudskega odbora. Razen teh pravic in dolžnosti podpredsedniki ljudskega odbora nimajo drugih posebnih pravic in dolžnosti. Dejansko pomagajo predsedniku pri opravljanju poslov, za katere je pooblaščen in odgovoren. Obseg teh poslov je velik in praksa je vsilila bolj ali manj določeno razdelitev dela, ki jo izvaja predsednik v dogovoru s podpredsedniki. V Beogradu se na primer eden izmed podpredsednikov ukvarja s gospodarskimi vprašanji in spremlja delo svetov ter upravnih organov, ki so pristojni za gospodarska vprašanja. Na njega se prav tako obračajo razne gospodarske organizacije in ustanove v zvezi s posameznimi gospodarskimi vprašanji, kadar podajajo pritožbe proti delu uprave, ali zato, da podpredsednika, po njem pa tudi predsednika, podrobneje seznanijo s svojimi problemi, pri čemer navadno iščejo po tej poti podporo ljudskega odbora za rešitev takih problemov. Drugi podpredsednik se ukvarja s prosvetnimi in kulturnimi vprašanji ter spremlja delo svetov in upravnih organov, ki so pristojni za ta vprašanja. Tretji podpredsednik se ukvarja s komunalno stanovanjskimi in zdravstvenimi socialnimi vprašanji ter spremlja delo svetov in upravnih organov ter služb, ki so pristojne za ta vprašanja.

Koordiniranje dela svetov

Hotel bi posebej poudariti še dve zelo pomembni stvari dela podpredsednikov in samega predsednika. Prvo je koordiniranje dela svetov. Kolikor koli so natančno razdeljene pristojnosti svetov, ostane dejstvo, da so vprašanja na primer iz gospodarskega področja, ko sveti razpravljajo, medsebojno povezana, vzajemno odvisna eno od drugega ter da je treba tudi rešitve teh vprašanj sprejemati z vidika te vzajemne povezanosti. Podpredsednik, ki spremlja delo vseh gospodarskih svetov, ima ugoden položaj, da lahko ugotovi, kdaj rešitve posameznih svetov ne upoštevajo te vzajemne povezanosti vprašanj iz gospodarskega področja ter da ukrene potrebno, da sveti koordinirajo svoje delo. To napravi sam ali pa napravi to predsednik na temelju njegovega predloga.

Drugič, predsednik ima po zakonu in statutu pravico zahtevati od posameznih svetov, da postavijo določena vprašanja na dnevni red razprave ter predložijo ljudskemu odboru predloge ali pa sami napravijo potrebne sklepe (še so za to pooblašteni). To pravico samoiniciativno daje zakon tudi vsakemu odborniku. Predsednik ima samo to prednost, da je vsak svet dolžan uvrstiti vprašanje, ki ga je predsednik predlagal, na dnevni red. Ta prednost je bila priznana predsedniku zato, ker očitno tako on kakor podpredsedniki dejansko v prvi vrsti nosijo politično odgovornost pred družbeno skupnostjo za delo ljudskega odbora in njegovih organov.

Ker so v položaju, da stalno spremljajo delo vseh organov ljudskega odbora, imajo predsedniki in podpredsedniki dejansko možnost, da dajejo pobude za reševanje posebno pomembnih vprašanj. Ti to tudi dejansko delajo ter tako dopolnjujejo precej iniciativo, ki prihaja iz vrst članov svetov, iz uprave, od posameznih odbornikov, od posameznih državljanov, ustanov, gospodarskih organizacij, občinskih ljudskih odborov, zborov volivcev itd.

V praksi beogradskega ljudskega odbora so bili vsi predlogi predsednika in podpred-

Miloš Minić

sednikov, razen nekaj izjemnih primerov, ko so bili od predsednika podani predlogi predloženi neposredno ljudskemu odboru, poslani svetom ali kateremu drugemu pristojnemu organu v razpravljanje in sklepanje.

Odnosi med predsednikom in podpredsedniki

Odnosi med predsednikom in podpredsedniki se niso razvili kot odnosi nadrejenega in podrejenega, niti se ni v praksi iz njih izoblikoval kolektivni organ. Gre zato, da vsi skupaj izpolnjujejo ter opravljajo pravice in dolžnosti, ki so dane predsedniku ljudskega odbora ter se v praksi njihovi odnosi oblikujejo na osnovi konkretne razdelitve dela, katerega zaradi njegovega obsega ne more opravljati ena oseba. Zmenjava mnenj in dogovor s predsednikom je edina metoda, po kateri se ti odnosi razvijajo, bodisi da dela to vsak posamezni podpredsednik s predsednikom, ali pa, da večini skupaj razložijo svoja mnenja. V vsakem primeru se to giblje in se mora gibati v okviru po zakonu in statutu točno določenih pravic in dolžnosti predsednika. Skupni so dogovori glede predlaganja dnevnega reda za sejo ljudskega odbora na temelju obsežnega materiala, ki je sestavljen iz predlogov svetov in komisij ljudskega odbora. Pri teh dogovorih vedno sodeluje tajnik ljudskega odbora, ki ima po zakonu in statutu, razen drugih odgovornosti in pooblastil, ki mu jih dajejo veljavni predpisi, dolžnost pomagati predsedniku pri pripravah seji ljudskega odbora.

V praksi torej ni prišlo do kakšnega pačenja vlog pred-

sednika in podpredsednika in praktičnega oblikovanja nekakšnega izvršnega organa, podobnega prejšnjemu izvršnemu odboru. To niti ni mogoče, ne da bi prišlo do grobega očitnega kršenja zakonov in nezakonitega poseganja v pristojnosti svetov in drugih organov ljudskih odborov, kar zopet ne bi ostalo in ne bi moglo ostati brez določenega odpora in reagiranja zainteresiranih svetov ali drugih organov ljudskega odbora.

Škodljivi pojavi praktičizma v delu ljudskega odbora

2. Kakšen vpliv ima delo podpredsednikov okrajnega ljudskega odbora na razvoj samoupravnih organov, kakršni so sveti?

Iz vsega, kar sem zgoraj povedal, je mogoče videti, da vpliva delo predsednika in podpredsednikov pozitivno v smislu razvijanja demokratičnih organov ljudskega odbora, kakršni so sveti in drugo. Vsa praksa to potrjuje, posebno zadnje leto, v katerem dela ljudski odbor s svojo organizacijo, ki se je razvila in razvejala po spremembah, izvršenih septembra leta 1955 in kasneje.

Taka splošna ocena pa bi nas ne smela ovirati, da ne bi videli tudi stvari, ki niso dobre, ki ne vplivajo pozitivno na razvoj dela svetov, drugih demokratičnih organov in upravnih organov v službi ljudskega odbora. A takih pojavov in stvari imamo v praksi.

Mislim, da so vsi na liniji praktičizma, ki je škodljiv posebno za razvoj demokratičnih organov ljudskega odbora. Navadno se greši, ko se v naglici, da bi se kakšna vprašanja čimprej rešila, ali končala kakšna dela, gre po liniji, da se z vodilnimi uslužbenci upravnih organov ali posameznih služb in strokovnjaki razpravlja o posameznih vprašanjih, poiščejo rešitve, celo pripravijo tudi ukrepe za izvedbo teh rešitev in se nato v naglici seznanijo pristojni svet ali drugi organ s to stvarjo ter se izposluje njegovo formalno rešitev, ne da bi se svet niti utegnil resno seznaniti, v čem tiči vprašanje, niti da bi skrbno mogel razpravljati, kakšne rešitve so vse možne. Kolikor posamezni podpredsedniki pogosteje poglavljajo tako prakso, postajajo bolj neobčutljivi do posledic take prakse. Praktičizem jim postaja čedalje bolj delovna metoda. Njihova povezanost z načelniki sekretariata v postani čedalje bolj tesna, s sveti pa čedalje bolj slaba. Se celo več: tudi v dejanju pobud postopno zanemarijo metodo neposrednega predlaganja predlogov svetom, tem-

več opravljajo to po voditeljih upravnih organov in služb. Tak praktičizem začena deformirati poglede posameznih voditeljev upravnih organov in služb in posameznih strokovnjakov, a tudi voditeljev posameznih samoupravnih ustanov in direktorjev gospodarskih organizacij. Ni izključena možnost, da pride s časom tudi do deformacij v pojmovanjih predsednika in podpredsednikov, če ne bi posvečali pozornosti tej nepravilni praksi.

Izogibanje svetom pri reševanju posameznih vprašanj

Voditelji administrativnih organov in drugi počasi bolj obračajo oči k podpredsednikom in predsedniku kakor k svetom in drugim organom, pristojnim za vprašanja, ki jih želijo rešiti. V predsedniku in podpredsednikih začnajo gledati tisti najvažnejši, glavni organ, na katerega se je treba obrniti, da bi dobili željeno rešitev, v prakso začnajo uvajati nov pojem in govoriti o »predsedništvu« ljudskega odbora, na svete začnajo gledati kot na organe, ki delajo počasi, od katerih je važno samo dobiti formalno odobritev in brez zadostnega občutka za obveznost, da bi svetom podrobno razložili vprašanja, ki jih postavljajo, se samo trudijo, da bi čimprej spravili skozi svet, pri čemer računajo, da jih bodo tedaj laže »spravili« tudi »skozi« ljudski odbor, če dobijo formalni pristavek svetov. Vse to vodi k slabitvi občutka odgovornosti voditeljev upravnih organov in uslužbencev do svetov in tudi do

macije v pojmovanjih in na njihovi osnovi tudi v praksi po svojem bistvu značaj birokratskega izkrivljanja dejanske vloge organov ljudskega odbora, ki je pri nas postavljen na demokratična načela, obdelana v zakonih in statutih.

Ce bi dopustili, da bi se ti pojavi neovirano razvijali, bi s časom moralo v praksi priti do resnih problemov v življenju samega demokratičnega organizma ljudskega odbora. Moralo bi priti do vedno bolj pogostih sporov med sveti in drugimi demokratičnimi organi v sestavi ljudskega odbora in izven njegovega sestava po eni strani ter predsednikom in podpredsedniki ter administracijo po drugi strani, ki bi imeli v bistvu značaj odpora demokratičnih teženj proti birokratskim pojavom. Taki spori bi mogli imeti samo škodljive posledice za delo ljudskega odbora, čeprav je gotovo, da bi to bila v danem položaju dejanska metoda premagovanja birokratskih pojavov, ki niso in ne morejo biti izključeni v procesu razvoja socialistične demokracije, čeprav ima ta tako široke oblike neposrednega sodelovanja množic pri vsakodnevnem upravljanju javnih poslov družbene skupnosti, kakršne so se že doslej razvile v naši državi.

Kje naj iščemo viře praktičizma

Negativni vpliv takega praktičizma na delo posameznih svetov lahko opazimo v postopnem izločevanju svetov iz dejanskega reševanja posameznih pomembnejših in manj

podpredsednik okrajnega ljudskega odbora, Osijek

Razdelitev področij v okviru pristojnosti ljudskega odbora

S 58. členom statuta osješkega okrajnega ljudskega odbora je določeno, da ima ljudski odbor 2 izvršljiva podpredsednika. Kadar je predsednik ljudskega odbora začasno odsoten, ali začasno ne opravlja svoje dolžnosti, ga nadomešča tisti podpredsednik, ki ga določi predsednik odbora. Z istim členom statuta je določeno, da opravljata podpredsednika določene posle iz pristojnosti predsedniškega dela v mejah, ki jih določa ljudski odbor. Doslej okrajni ljudski odbor ni sprejel nobenega sklepa o delovni pristojnosti podpredsednika, temveč je bila ta pristojnost ugotovljena s sporazumom med predsednikom in obema podpredsednikoma odbora.

Predsednik opravlja vse funkcije določene s statutom, medtem ko sta podpredsednika zadolžena za določena delovna področja iz pristojnosti okrajnega ljudskega odbora. Tako je neposredno zadolžen umiljivni eden izmed podpredsednikov neposredno zadolžen za vse posle s področja gospodarskega sekretariata, finančnega sekretariata, sekretariata za komunalne posle, planskega zavoda in zavoda za statistiko, medtem ko je drugi podpredsednik zadolžen za posle graditve ljudske oblasti: tako občin kakor okraj, razen tega za področje zdravstva in socialne zaščite, kulture in delovnih odnosov.

Na temelju tako razdeljenega dela, kar se je tudi v praksi pokazalo kot pravilno, bo okrajni ljudski odbor na eni izmed naslednjih sej sprejel potrebne odločbe, kar je določeno tudi s statutom okrajnega ljudskega odbora.

Mnenja smo, da boste iz po-

vedenega spoznali delo in dejavnost predsedništva okrajnega ljudskega odbora kakor tudi njegovo medsebojno sodelovanje.

Jugoslav Vincenc

Predsednik okrajnega ljudskega odbora, Ogulin

Stalne dolžnosti v raznih okrajnih organih

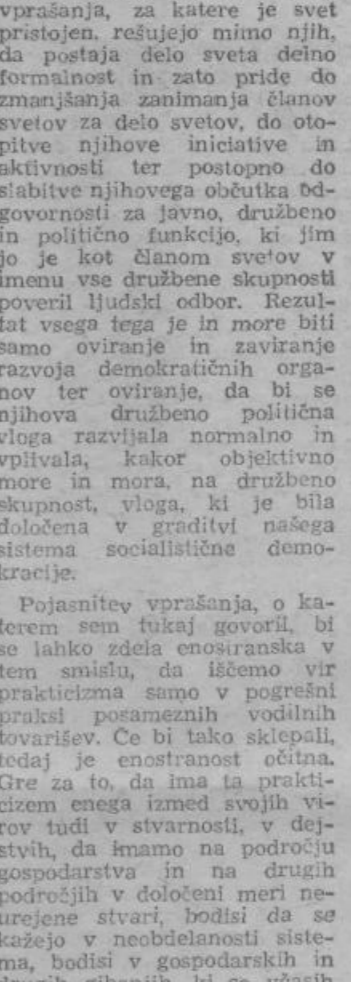
Zaradi ilustracije navajam, da je v letu 1956 imel naš odbor 12 sej in da je na štirih razpravljal o problematiki lesne industrije. Podpredsednik je reševal tudi probleme drugih gospodarskih vej ali gospodarskih organizacij, vendar v manjši meri kakor probleme lesne industrije.

Ker opravlja podpredsednik okrajnega ljudskega odbora konkretne posle iz pristojnosti predsedniškega dela, kakor je to na splošno formuliral statut okrajnega ljudskega odbora, sem mnenja, da bi bilo treba to splošno formulacijo konkretizirati. Razen tega mislim, da je pomembno tudi to, da ima podpredsednik poleg vloge, ki jo ima v gospodarskih poslih okrajja tudi pomembno politično vlogo. To se posebno posebno poudarja pri nas po združitvi več čezmejnih enot bivših okrajev v eno enoto.

Glede na navedene probleme mislim, da je vloga podpredsednikov okrajnih ljudskih odborov še vedno velika in da so podpredsedniki potrebni, vendar bi bilo potrebno, morda tudi v vašem listu, načeti vprašanje konkretiziranja vloge in mesta podpredsednika v okrajnih ljudskih odborih.

Mile Krzarić

Terazije v Beogradu

Terazije v Beogradu

Ali so taki pojavi tudi v praksi ljudskega odbora Beograda? Če bi dejal, da jih ni, bi samo potrdil, da jih ni v ljudskem odboru Beograda ne vidimo, da nas je praktičizem daleč odvekel. Nasprotno, mi opažamo te pojave, niso nam prizanesli, čeprav neopirano tako, da bi jim preprečili priti do veljave. Taki pojavi se niso tako razširili, da bi nam povzročali veliki škri. Naše delo in prizadevanje, da te pojave odpravimo ter preprečimo, kadarkoli jih opazimo, je sestavni del našega splošnega dela za razvoj demokratičnega komunalnega organizma samoupravljanja in vseh demokratičnih organov tega organizma.